

Sygn. akt I C 767/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : **SSR.del. Piotr Jarmundowicz**

Protokolant : Piotr Wojnarowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2013 r. we W.

sprawy z powództwa A. F. (1)

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda A. F. (1) na rzecz strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 3.617zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód A. F. (1) wniósł o nakazanie pozwanemu (...) S.A. z/s w W. zapłaty kwoty 99.540 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty.

Uzasadniając swoje żądanie wskazał, że od dnia 01.09.2004 r. jest właścicielem nieruchomości, oznaczonej jako działka nr (...) obręb ewidencyjny J. dla której Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), położonej w miejscowości J., powiat J.. Przez przedmiotową nieruchomość przebiega sieć gazowa strony pozwanej. Łączna długość sieci gazowej strony pozwanej na nieruchomości powoda wynosi 210 m. W celu zapewnienia prawidłowej eksploatacji sieci gazowej konieczne jest zachowanie co najmniej piętnastometrowej strefy kontrolowanej wokół sieci. Łączna powierzchnia nieruchomości powoda zajętej przez sieć gazową, która została wyłączona ze swobodnego zagospodarowania (w tym strefa kontrolowana wokół sieci) wynosi 6300 m². Powierzchnia ta została ustalona w następujący sposób:

- całkowita długość sieci przebiegająca przez nieruchomość powoda wynosi 210 m

- strefa ochronna wokół sieci wynosi 15 m z każdej strony licząc od środka sieci

łącznie 6300 m² (210 m x 15 m = 6300 m²).

Powód wskazał, iż żąda zapłaty wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania przez stronę pozwaną z jego nieruchomości licząc ten okres, po modyfikacji żądania (k. 278), od dnia 02.10.2009 r. do 31.03.2011 r., przy uwzględnieniu stawki 0,20 zł za 1 m² zajętej powierzchni nieruchomości.

Powód zaznaczył, że dążył do polubownego rozwiązania sporu. Pismem z dnia 30.08.2010 r. wezwał stronę pozwaną do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z w/w nieruchomości. (...) ostatecznie odmówił zapłaty

jakichkolwiek kwot w piśmie z dnia 08.09.2010 r. Powód dalej wskazał, że (...) nie posiada żadnego tytułu prawnego do korzystania z przedmiotowej nieruchomości i nie posiada go na dzień złożenia pozwu. Strona pozwana jest świadoma, że zajmuje nieruchomość powoda bez tytułu prawnego, co przesądza o jej złej wierze. Powód nigdy nie udzielił zgody na przeprowadzenie sieci gazowej przez swoją nieruchomość. (...) wielokrotnie wchodził na nieruchomość celem usunięcia awarii i konserwacji sieci. Przedmiotowa sieć gazowa obniża znacznie wartość przedmiotowej nieruchomości, która zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego jest położona w strefie oznaczonej ZP (teren parków i urządzonej zieleni wysokiej z możliwością zabudowy). Przebieg sieci gazowej znacznie ogranicza zabudowę nieruchomości, co wpływa na obniżenie jej wartości rynkowej.

Roszczenie powód oparł na przepisach art. 221 i 225 k.c. oraz 352 k.c. Strona pozwana faktycznie korzysta z nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności zbliżonej do służebności przechodu, obecnie uregulowanej w k.c. jako służebności przesyłu. Strona pozwana jednak nie ustanowiła z powodem w okresie objętym powództwem stosownej służebności, ani też nie zawarła umowy z powodem, która dałaby mu prawo do posiadania w jakimkolwiek zakresie nieruchomości powoda.

W odpowiedzi na pozew (...) S.A. z/s w W. (k. 88 - 91) wniósł o oddalenie powództwa ponosząc, że:

1. powodowi służy od pozwanego prawo ustanowienia służebności przesyłu za wynagrodzeniem, które to wynagrodzenie powinno w całości zaspokoić jego żądanie;
2. powód ewentualnego wynagrodzenia może żądać dopiero od dnia wniesienia pozwu albowiem zgodnie z art. 224 k.c. od tego dnia pozwany przestał być posiadaczem w dobrej wierze.
3. pozwany nabył gazociąg posadowiony na działce powoda dopiero w dniu 02.10.2009 r. i w związku z tym dopiero od tego dnia możliwe jest orzekanie o ewentualnym wynagrodzeniu. O dacie nabycia gazociągu od pozwanego powód został poinformowany w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze (sygn. akt I Ns 678/10) o ustanowienie służebności przesyłu, w której pozwany jest uczestnikiem postępowania.

Dodatkowo strona pozwana podniosła, że przebiegający przez działki powoda gazociąg relacji J. - D. został wybudowany legalnie. Poprzedni właściciel nieruchomości otrzymał odszkodowanie z tytułu budowy gazociągu na jego gruntach. Z chwilą wybudowania gazociągu pomiędzy właścicielem gruntu a właścicielem (...) S.A. z/s w W. nawiązana została umowa bezpłatnego użyczenia. Przebieg gazociągu na gruntach powoda oznaczony jest słupkami (trwale urządzeni naziemne), a więc fakt przebiegu gazociągu był znany powodowi w chwili zakupu nieruchomości. Przebieg gazociągu usankcjonowany jest w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uchwalonym Uchwałą Rady Gminy J.. Powód może korzystać ze swojej własności w granicach określonych przez społeczno - gospodarcze przeznaczenie prawa, które zostało określone w uchwale Rady Gminy. Żądanie wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu za korzystanie z niewielkiego fragmentu działek stanowiłoby bezpodstawne wzbogacenie dla powoda, zwłaszcza w sytuacji gdy jednocześnie domaga się ustanowienia odpłatnej służebności przesyłu. Strona pozwana zakwestionowała w całości zarówno sam sposób ustalenia wynagrodzenia jak i wyliczoną kwotę.

Z ostrożności procesowej strona pozwana wskazała, że ewentualne wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości powinno być liczone wyłącznie za obszar gruntu, z którego faktycznie korzysta, bez doliczania stref kontrolnych. Ewentualne ustalenie wysokości wynagrodzenia za bezumowne korzystanie powinno nastąpić z uwzględnieniem rzeczywistego zakresu korzystania z nieruchomości powoda oraz zapisów z planów zagospodarowania przestrzennego i oceny w jakiej części powód – na skutek przebiegającego pod powierzchnią działki gazociągu - nie może korzystać z tej działki .

Postanowieniem z dnia 19.03.2012 r.(k. 173) Sąd zawiesił postępowanie na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. do czasu zakończenia postępowania przed Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze, wytoczonego z wniosku powoda, przy udziale strony pozwanej o ustanowienie służebności przesyłu, w którym (...) zgłosił zarzut zasiedzenia służebności.

Po podjęciu postępowania (k. 224), w związku zakończeniem postępowania sądowego przed Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze, a następnie przed Sądem Okręgowym w Jeleniej Górze, w którym, wobec uwzględnienia zarzutu zasiedzenia służebności, oddalono wnioski A. F. o ustanowienie służebności przesyłu, strona pozwana w piśmie procesowym z dnia 12 marca 2013 r. (k. 234) wskazała, że również w niniejszej sprawie nabyła przez zasiedzenie nieodpłatną służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. W związku z tym, powództwo winno zostać oddalone albowiem powód precyzując żądanie pozwu domaga się wynagrodzenia za okres od dnia 2.10.2009 r. a więc po dniu, w którym strona pozwana nabyła przez zasiedzenie służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. F. (1) jest właścicielem nieruchomości składającej się z działek nr (...) o powierzchni 1,1220 ha położonej w miejscowości J., powiat J., dla której Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze, Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...).

Dowód:

odpis z księgi wieczystej nr (...) z dnia 13 sierpnia 2010 r. k. 10 – 26

W roku 1972 przez działki (...) poprowadzono gazociąg wysokiego ciśnienia (...). Przebieg gazociągu ujawniony został przy pomocy słupków znacznikowych.

Dowód:

decyzja nr (...) oraz ze spisem uzgodnień z dnia 10.12.1972 r. k. 101

mapa zasadnicza nieruchomości powoda z 13.08.2010 r. k. 35 – 37

Pierwotnie właścicielem gazociągu (...) był (...) Zakład (...) we W., który następnie został włączony do Przedsiębiorstwa Państwowego (...). Aktem notarialnym z dnia 21.10.1996 r. Przedsiębiorstwo Państwowe (...) zostało przekształcone w spółkę akcyjną. Umową przeniesienia własności z dnia 2.10.2009 r. zawartą w formie aktu notarialnego, gazociąg wysokiego ciśnienia został wniesiony do spółki (...) S.A. w W..

Dowód:

kserokopia odpisu aktu notarialnego z 21.10.1996r. zawierającego akt przekształcenia Przedsiębiorstwa Państwowego (...) z siedzibą w W. w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa k. 243 - 257

zarządzenie nr (...) Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 01.08.1982 r. oraz nr (...) z dnia 31.12.1975 r. k.258 - 269

wypis z aktu notarialnego z 02.10.2009 r. oznaczonego Rep. A nr (...) k. 92 – 100

Działki o numerze (...), będące własnością powoda, na mocy uchwały nr (...) Rady Gminy J. objęte są miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z którym dla gazociągów wprowadzono strefę ochroną w granicach której zakazuje się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, budynków użyteczności publicznej i zabudowy rzemieślniczej w odległości mniejszej niż 15 m od gazociągu.

Dowód:

kserokopia wypisu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy J. z dnia 02 listopada 2006 roku jak na k. 27 – 34

uchwała Rady Gminy J. z 28.12.2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy J. k. 103 – 105

Prawomocnym postanowieniem z dnia 28.06.2012 r. (I Ns 678/10) Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze oddalił wniosek A. F. (1) o ustanowienie na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. na czas nieoznaczony służebności przesyłu, polegającej na prawie wobec każdorazowego właściciela nieruchomości działek (...) obręb J. utrzymania przebiegającego przez działki gruntu gazociągu wysokiego zasilania (...) i wykonywanie koniecznych czynności do jego prawidłowej eksploatacji w strefie kontrolowanej gazociągu za wynagrodzeniem. W postanowieniu tym uznano za bezsporne posiadanie tytułu prawnego przez A.F. do nieruchomości będących przedmiotem postępowania. Wniosek o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem został oddalony ze względu na podniesiony przez uczestnika postępowania zarzut zasiedzenia służebności. Sąd ocenił, wbrew twierdzeniom wnioskodawcy, że mimo tego, iż instytucja służebności przesyłu została wprowadzona do polskiego porządku prawnego dopiero w 3.08.2008 r. dopuszczalne jest nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej służebności przesyłu. Uznał, że spełniony został przez uczestnika wymóg korzystania z trwałego i widocznego urządzenia (istnienie słupków znacznikowych), jak i to, że doszło do stosownego upływu czasu niezbędnego do zasiedzenia. Do biegu zasiedzenia doliczono czas posiadania poprzednika prawnego, który w ocenie tego Sądu był posiadaczem w dobrej wierze. Sąd ustalił, że dopiero od dnia 01.02.1989 r. można liczyć bieg zasiedzenia służebności, albowiem przed tą datą - na skutek obowiązywania jednolitości własności państwowej - nie można było uznać przedsiębiorstwa państwowego za samoistnego posiadacza. W związku z tym, dwudziestoletni okres zasiedzenia upłynął w dniu 01.02.2009 r. i z tym dniem doszło do zasiedzenia służebności przesyłu przez (...) S.A. w W., które następnie zostało zbyte na rzecz (...) S.A.

Apelacja wnioskodawcy A. F. (1) od powyższego postanowienia została oddalona przez Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze postanowieniem z dnia 29.11.2012 r., który w całości podzielił stanowisko Sądu Rejonowego.

Dowód:

postanowienie Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 28.06.2012 r. sygn. akt I Ns 678/10 wraz z pisemnymi motywami tego orzeczenia k. 208 – 216,

postanowienie Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 29.11.2012 r. sygn. akt II Ca 607/12 wraz z pisemnymi motywami uzasadnienia orzeczenia k. 217 - 222

Powyższy stan faktyczny jest między stronami bezsporny. Ustalając okoliczności faktyczne Sąd oparł się przede wszystkim na przedłożonych dowodach w postaci dokumentów urzędowych, a to postanowieniu Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 28.06.2012 r. sygn. akt I Ns 678/10 wraz z uzasadnieniem i postanowieniu Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 29.11.2012 r. sygn. akt II Ca 607/12, które miały zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia powierzchni nieruchomości powoda zajętej pod sieć gazowniczą, oraz powierzchni strefy kontrolowanej albowiem w świetle zebranego już materiału dowodowego przeprowadzenie tego dowodu było zbędne.

Spór prawny dotyczył oceny stanu faktycznego w świetle obowiązujących przepisów, ich właściwej wykładni i subsumcji.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Podejmując takie rozstrzygnięcie Sąd miał na uwadze, że przed Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze (sygn. akt I Ns 678/10) toczyło się postępowanie z wniosku A. F. (1) przy участnictwie (...) S.A. o ustanowienie na rzecz uczestnika, na czas nieoznaczony odpłatnej służebności przesyłu polegającej na prawie korzystania z przebiegających przez działki powoda gazociągu (...). W trakcie postępowania uczestnik postępowania (...) wniósł o oddalenie wniosku podnosząc zarzut zasiedzenia służebności. Prawomocnym postanowieniem z dnia 28.06.2012 r. (I Ns 678/10) Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wniosek oddalił, a następnie apelacja wnioskodawcy A. F. (1) została oddalona przez Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze postanowieniem z dnia 29.11.2012 r. Zarówno Sąd Rejonowy

jak i Sąd Okręgowy uwzględnił ponoszony zarzut zasiedzenia ustalając, że z dniem 01.02.2009 r. nastąpiło zasiedzenie przez uczestnika tamtejszego postępowania, a pozwanego w niniejszej sprawie tejże służebności przesyłu.

Należy w tym miejscu wskazać, co jest istotne, że Sąd w niniejszym postępowaniu związany jest prawomocnymi orzeczeniami innych sądów, które zapadły w procesach toczących się między stronami. Określony w art. 365 k.p.c. zakres związania sądu treścią prawomocnego orzeczenia oznacza zakaz dokonywania ustaleń sprzecznych z uprzednio osądzoną kwestią a nawet niedopuszczalność prowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego. Skutkiem pozytywnym (materialnym) jest to, że rozstrzygnięcie zawarte w orzeczeniu stwarza taki stan prawny, jaki z niego wynika, czyli sądy rozpoznające spór muszą przyjmować, że dana kwestia kształtuje się tak, jak to przyjęto we wcześniejszym, prawomocnym orzeczeniu. W kolejnym zatem postępowaniu, w którym pojawia się ta sama kwestia, nie może być już badana. Związanie dotyczy sentencji wyroku i motywów w tych granicach, jakie stanowią konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia. (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 04.02.2011 r., sygn. akt III CSK 161/10, LEX nr 785884 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.01.2011 r. sygn. akt I UK 239/10 LEX 738532).

W toku postępowania w sprawie o sygn. akt I Ns 678/10, poczyniono dokładne ustalenia dotyczące kwestii zasiedzenia ograniczonego prawa rzeczowego w postaci służebności przesyłu na rzecz strony pozwanej, w tym przesądzono o kwestii dobrej wiary posiadacza i okresu od kiedy zaczynał biec termin zasiedzenia. Okoliczności te legły u podstaw rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego i Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze (sygn. akt I Ns 678/10 i sygn. akt II Ca 607/12), w których prawomocnie przesądzono, iż od dnia 01.02.2009 r. (...) S.A. w W. posiada już służebność przesyłu, wobec zasiedzenia tego prawa. Te ustalenia, jak już wskazano powyżej, wiążą Sąd w niniejszym postępowaniu.

Powód wskazując, że (...) nie posiada żadnego tytułu prawnego do korzystania z przedmiotowej nieruchomości, domaga się zapłaty wynagrodzenia w kwocie 99.540 zł z tytułu bezumownego korzystania przez stronę pozwaną z jego nieruchomości licząc ten okres od dnia 02.10.2009 r. do 31.03.2011 r.

Żądanie nie może być uwzględnione. Z poczynionych ustaleń wynika bowiem, że powód domaga się wynagrodzenia za okres, w którym już nastąpiło zasiedzenie służebności przesyłu na rzecz strony pozwanej. Dlatego też nie można uznać, że doszło do bezumownego korzystania z nieruchomości powoda. Brak jest bowiem podstawy prawnej, która by to żądanie uzasadniała.

W związku z tym żądanie pozwu nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. w w związku z § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Zgodnie z powołanymi przepisami strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Stronom reprezentowanym przez radcę prawnego lub rzecznika patentowego oraz Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata. Stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sporu powyżej 50.000 zł do 200.000 zł. - 3600 zł.

Cytowane przepisy ustanawiają zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy oraz określają minimalną stawkę wynagrodzenia pełnomocnika.

W niniejszej sprawie żądanie, z którymi wystąpił powód nie zasługuje na uwzględnienie. Powoduje to, że obowiązany jest zwrócić stronie pozwanej poniesione przez nią koszty procesu, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika (3600 zł.) oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa (17 zł.).

Kierując się powyższymi względami Sąd orzekł, na podstawie powołanych wyżej przepisów, jak w pkt. II sentencji wyroku.

Z/:

- 1) odnotować,
- 2) odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda,
- 3) kal. 14 dni.